

SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
HAMİDİYE SAĞLIK BİLİMLERİ ETİK KURULU YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Esaslar

Amaç

Madde 1- Bu Yönergenin amacı; Sağlık Bilimleri Üniversitesi'nin İstanbul Hamidiye Külliyesine bağlı sağlık bilimleri alanındaki fakülte, enstitü, yüksekokul, meslek yüksekokulu, merkez ve diğer birimler bünyesinde yürütülecek her türlü yayın, sağlık hizmeti uygulamaları, eğitim-öğretim ve diğer etkinlikler ile personelin görevlerini ve hizmeti yürütürken uyması gereken etik normları ve bu normların etik kurallar ve etik ilkeler çerçevesinde incelenmesini yapmak, eğitim ve öğretimde birimler ve bireyler arası ilişkilerde etik ilkelere uyulmasını sağlamak amacıyla kurulan Etik Kurulun oluşumunu, görevlerini, çalışma esaslarını, başvuru ve değerlendirme süreçlerini düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu yönerge;

a) Kurulun amaçlarını, yapısını, görevlerini ve çalışma biçimini, Kurula başvuru ve Kurulun değerlendirme süreçlerine ilişkin bilgileri,

b) Sağlık Bilimleri Üniversitesi'nin İstanbul Hamidiye Külliyesine bağlı sağlık bilimleri alanındaki fakülte, enstitü, yüksekokul, meslek yüksekokulu, merkezler ile bu birimler dışındaki öğrencileri, akademik ve idari personelinin görevlerini, hizmeti yürütürken veya eğitim ve öğretimde birimler ve bireyler arası ilişkilerde uymaları gereken etik davranış ilke ve kurallarını,

c) Mevcut etik ilke ve kurallar doğrultusunda görüş bildirerek gerektiğinde yenilerini oluşturmayı; akademik çevrelerde etik ilkeler konusunda farkındalığı artırmayı ve bunların uygulamalarına ait ilkeleri saptamayı,

ç) Tezler, yurtiçi ve yurtdışı kökenli görsel ve işitsel yayın organlarında, yazılı, basılı ve elektronik ortamda yayınlanan ya da yayınlanmak üzere gönderilen kitap, kitap bölümü, broşür, araştırma, çalışma, derleme yazı, editöre mektup, vaka sunumu, rapor, projelerden üretilmiş bilimsel yayınlar vb. ile kongre, sempozyum vb. bilimsel etkinliklerde sunulan bildirimler; üniversite künyesiyle yayınlanmak üzere hazırlanan tüm çalışmaları, bilimsel araştırma ve etkinliği; görsel ve/veya işitsel yayım organları aracılığıyla sunulan, duyurulan, iletilen eser, program ve neşriyatlardaki her türlü yayınlara ilgili uyulması gereken etik kuralları ve kaçınılması gereken yayın etiğine aykırı eylemleri kapsar.

Yasal Dayanak

Madde 3- 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun Senato'nun görevlerini düzenleyen 14. maddesi ve üniversitelerde bilimsel denetimi düzenleyen 42. maddesi, Yükseköğretim Kurulunun 29.08.2012 tarihli Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi, bilim etiğine ilişkin ulusal ve uluslararası mevzuat hükümleridir.

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönergede geçen;

a) **Araştırma-Araştırma Projesi-Proje:** Sağlık Bilimleri her türlü araştırmayı ve özel yasal düzenlemeyle araştırma etiği yönünden denetimi belirli bir etik kurula bırakılmış (Klinik Araştırmalar, Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar ve Hayvan Deneyleri Etik Kurullarının Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmeliklerin kapsamlarında olan) klinik tıp, temel tıp, insan biyolojisi ve insan bilimlerindeki tıbbi bilimsel araştırmaları,

b) **Bakanlık:** T.C. Sağlık Bakanlığını,

c) **Başkan:** Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Sağlık Bilimleri Etik Kurulu Başkanını,

- ç) **Başkan Vekili:** Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Sağlık Bilimleri Etik Kurulu Başkan Vekilini,
- d) **Birim:** Sağlık Bilimleri Üniversitesi'nin Hamidiye Külliyesi'ne bağlı Fakülte, Enstitü, Yüksekokul, Meslek Yüksekokulu, Merkezler ve benzerlerini,
- e) **Etik Kurul:** Tıbbi etik ile ilgili konularda ve yayın etiği hakkında etik ilkeler doğrultusunda görüş bildirmek üzere Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Külliyesi'nde kurulmuş kurulu,
- f) **Gönüllü:** 'İlaç ve Biyolojik Ürünlerin Klinik Araştırmaları Hakkında Yönetmelik' ve ilgili mevzuat hükümleri uyarınca, bizzat kendisinin veya yasal temsilcisinin yazılı oluru alınmak suretiyle araştırmaya iştirak edecek hasta veya sağlıklı kişiyi,
- g) **Mensup:** Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Külliyesi'ne bağlı akademik ve idari personeli ile öğrencilerini,
- ğ) **Raportör:** Kurula yapılan başvuruların konusuna göre varsa kurul üyeleri arasından yoksa dışarıdan o konuda uzman olan kişiler arasından Başkan tarafından atanan ve toplantılarda söz konusu başvuru ile ilgili Kurul'u bilgilendiren üyeyi,
- h) **Rektör:** Sağlık Bilimleri Üniversitesi Rektörünü,
- ı) **Rektörlük:** Sağlık Bilimleri Üniversitesi Rektörlüğünü,
- i) **Sekretarya:** Yazışma ve koordinasyondan sorumlu olan kişiyi,
- j) **Senato:** Sağlık Bilimleri Üniversitesi Senatosunu,
- k) **Tıbbi Etik:** Tıp uygulamalarında temel insan hakları kapsamında çalışanların kendi hakları ve hasta hakları ile birlikte kurum, çalışanlar, hasta ve ilgili bireyler arasında doğru mesleki yaklaşımların kurulmasına ilişkin temel prensipleri, çalışanların tıp uygulamaları sırasında kendisini seçim yapma zorunda bırakan durumlarda tutum ve davranışlarını belirleyecek olan ilkeleri etik açıdan irdeleyen bilim dalını,
- l) **Üniversite veya SBÜ:** Sağlık Bilimleri Üniversitesini,
- m) **Üye:** Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Sağlık Bilimleri Etik Kurulu üyesini,
- n) **Yayın Etiği:** Madde 2'de belirtilen faaliyetlerin ulusal ve uluslararası kabul gören bilimsel bilgi üretimi, özen, dürüstlük, açıklık, nesnellik, tarafsızlık, güvenilirlik, hakkaniyet ve saygı ilkelerine uygun olarak gerçekleştirilmesi, raporlanması, sunulması ve yayınlanmasını,
- o) **Yayın Etiği İhlali:** Bu yönergenin 11'inci maddesinde belirtilen, kasıt ya da ağır ihmal sonucu gerçekleşmiş ve yayın etiğine aykırılığı inandırıcı ve yeterli belgelerle ispatlanmış eylemleri,
- ö) **Yayın Etiğinde Özensizlik:** Bu yönergenin 11'inci maddesinde belirtilen eylemlerin özensizlik, ihmal, dikkatsizlik ya da deneyimsizlik sonucu gerçekleştirilmiş olması durumlarını ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kurul'un Amaçları, Yapısı ve Çalışma Esasları, Görev ve Sorumlulukları

Kurulun Amacı

Madde 5-

- a) SBÜ'nün Hamidiye Külliyesi'ne bağlı sağlık bilimleri alanındaki fakülte, enstitü, yüksekokul, meslek yüksekokulu ve merkezler ve diğer birimlerde veya üniversitemiz mensupları tarafından Hamidiye Külliyesi dışında gerçekleştirilen araştırma, çalışma (seminer, panel, konferans, çalıştay vb.), yayın, eğitim-öğretim, toplumsal sorumluluk ve hizmet faaliyetlerinde etik ilkelere uyumun sağlanması ve aykırı uygulamaların değerlendirilmesinde,
- b) Üniversite mensuplarının akademik ve hizmet etiğini ilgilendiren konularda,
- c) Üniversitenin topluma hizmet sürecinde ortaya çıkan etik konularda,
- ç) Üniversitenin paydaşlarıyla ilişkileri ile ilgili etik konularda,
- d) Üniversitenin farklı birimleri ve çalışanları arasındaki ilişkiler ile ilgili etik konularda,
- e) Üniversitede eğitim-öğretim süreçlerinde ortaya çıkan etik konularında görüş bildirmektir.

Kurulun Oluşumu ve Yapısı

Madde 6- SBÜ Hamidiye Sağlık Bilimleri Etik Kurulu,

1) Senato tarafından önerilen ve Rektör tarafından atanan etik konulara hassas, daha önce etik ihlalde bulduklarına dair kesinleşmiş adli veya idari karar bulunmayan, SBÜ Hamidiye Külliyesi'ndeki diğer etik kurullarda halen görev yapmayan ve yöneticilik görevi bulunmayan Tıp Fakültesi'nden 5 (beş), Hemşirelik Fakültesinden 2 (iki), Dış Hekimliği Fakültesinden 2 (iki), SHMYO'dan 1 (bir) ve Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nden 1 (bir) olmak üzere toplam 11 (on bir) öğretim üyesinden oluşur. Ayrıca Etik Kurulda taraflardan birinin idari personel olduğu başvuruların görüşüldüğü toplantılara katılmak üzere en az lisans mezunu olan ve Üniversitede görev yapan, yöneticilik görevi bulunmayan, idari veya adli ceza almamış bir idari personel temsilcisi seçilir.

2) Rektör kurul üyelerinden birisini Kurulun başkanı olarak görevlendirir. Başkan kurul üyelerinden birisini Başkan Yardımcısı olarak, üyelerden ya da dışarıdan birisini de raportör olarak görevlendirir.

3) Kurul üyelerinin görev süresi iki yıldır. Süresi biten üye tekrar seçilebilir.

4) Kurul üyeleri, görevlerinin icrasında açıkça bilimsel ve etik kurallara aykırı bir tutum sergilemeleri, bir yıl içerisinde düzenlenen Kurul toplantılarından herhangi bir mazereti olmaksızın üst üste ikisine veya toplantıların yüzde 30'una katılmamaları ya da düzenli olarak toplantıları takip etmelerine engel olan bir halin varlığı halinde görevden alınabilirler. Herhangi bir nedenle üyelik veya temsilciliğin sona ermesi halinde kalan süre için yukarıda belirtilen yöntemle yeni bir üye/temsilci seçilir.

Kurulun Çalışma Esasları

Madde 7- SBÜ Hamidiye Sağlık Bilimleri Etik Kurul'u,

1) Ayda bir kez, salt çoğunlukla toplanır. Başkanın mevcut olmadığı durumlarda, Başkan Yardımcısı kurula başkanlık yapar. Toplantı günü, saati ve gündemi toplantıdan önce üyelere bildirilir. Gerekliğinde başkanın çağrısı üzerine olağanüstü toplanabilir. Görüşülecek dosyanın olmaması halinde, toplantı aralığı uzayabilir.

2) Etik Kurul başvurusundaki taraflardan birisinin idari personel olması durumunda başkanın daveti üzerine idari personel temsilcisi toplantıya katılır.

3) SBÜ mensuplarının, akademik ve idari birimlerinin yürüttükleri bilimsel araştırma faaliyetleri, yayın faaliyetleri, eğitim ve öğretim faaliyetlerinde, sundukları hizmetlerde ve toplum ve paydaşlarıyla olan ilişkilerinde ortaya çıkan etik sorunlarla ilgili başvurular SBÜ Rektörlüğüne yapılır ve Etik Kurulca incelenmesi gerekli görülen konu ya da dosyalar Rektör tarafından Etik Kurula iletilir. Etik Kurul başvuruları, şahsen ya da posta yoluyla başvuru usulüne riayet edilerek Etik Kurul Başkanlığı'na ıslak imzalı dilekçe ve gerekli ekleri ile usulüne uygun olarak ve "gizli" ibaresiyle yapılır. Tebligat adresi, TC kimlik numarası, isim ve imza bulunmayan veya sahte tebligat adresi, isim veya imza ile yapılan başvuru formları işleme konulmaz.

4) Etik Kurul, kendisine etik ihlal iddiası ile ulaştırılan bu dosyayı değerlendirmeye alır. Başkan/Başkan yardımcısı tarafından incelenen her bir başvuru için başvurunun konusuna göre bir raportör atanır. Raportörün görevi, ilgili başvuruyu inceleyip toplantıda Kurul'a bilgi vermektir.

5) Kurul, disiplinler arası çalışmalarda diğer disiplinlerden uzman görüşü de isteyebilir. Ayrıca Kurul, gerekli durumlarda konusunda deneyimli ilgililerden konuyla ilgili yazılı veya sözlü bilgi de alabilir, ilgili kişileri toplantılara davet edebilir veya uzmanlardan oluşan komisyonlar kurabilir. Görüşüne başvuru alan uzmanlar ya da oluşturulan komisyon, ilgili dosya hakkında hazırladıkları raporu öngörülen sürede Etik Kurula sunar.

6) Kurulda incelemeler dosya üzerinden yapılır ve üç ay içerisinde sonlandırılır. Kurul gerekli gördüğü hallerde bu süreyi uzatabilir. Başvuruda herhangi bir eksiklik bulunması

nedeniyle başvurunun geri çevrilmesi durumunda bu süre, eksikliğin giderilmesinden itibaren başlar.

7) Kurula gelen bir konuya dair Kurul üyelerinden herhangi birinin önceki bir zaman diliminde bu işlemde herhangi bir taraflığı var ise veya üyeyi ilgilendiren bir karar alınması gerekiyorsa, bu üye toplantının ilgili kısmında katılımcı olarak yer alamaz ve oy kullanamaz. Bu takdirde toplantı ve karar nisabı, ilgili üyenin nisapta yer almadığı kabulü ile yapılır.

8) Etik Kurul tarafından incelenmekte olan uyuşmazlığın yargıya intikal ettirilmesi halinde, taraflar bu durumu derhal Etik Kurul'a bildirmekle yükümlüdür. İnceleme sırasında başvuru konusu olay hakkında yargı yoluna gidildiği ya da disiplin ve/veya ceza soruşturması açıldığı anlaşılırsa inceleme bulunduğu aşamada durdurulur.

9) Düzeltmesi veya eksikliklerinin tamamlanması gereken araştırma önerileri araştırmacılar tarafından düzeltilerek iki kopya olarak Etik Kurula verilir ve Etik Kurul tarafından yapılan ilk toplantıda yeniden değerlendirilmeye alınır.

10) Etik konular ile ilgili başvurularda haklarında etik değerlendirme yapılacak olan kişilere yazılı görüş bildirme (kurulun bu yöndeki isteğinin kendilerine ulaştığı tarihten itibaren 15 gün içinde) fırsatı tanınmadan karar verilmez. Kurul, gerekli gördüğü hallerde bu süreyi uzatabilir, görüşlerini sözlü olarak da alabilir.

11) Değerlendirme sonucunda alınan Kurul kararı, karar defterine yazılır ve Etik Kurul Raporu düzenlenir. Karara katılmayan üye, gerekçesini nihai rapora ilave eder. Mazeretli olanlar dışındaki kurul üyelerince imzalanan görüş ve öneri niteliğindeki raporun bir nüshası arşivlenir, bir nüshası başvuru sahibine gönderilir. Diğer bir nüshası ise Rektörlük makamına sunulur.

12) Etik Kurul kararları katılan üye sayısının çoğunluğunun oyları ile alınır, eşitlik durumunda Başkanın oyu iki oy sayılır. Karar, toplantıya katılan üyelerce imzalanır. Karara katılmayan üye, gerekçesini nihai rapora ilave eder. Çekimser oy kullanılmaz.

13) Başvurular, Kurul tarafından yalnızca etik, tıbbi etik veya yayın etiği açısından değerlendirilir.

14) Daha önce Etik Kurul tarafından incelenip karara bağlanmış bir başvurunun yeni kanıtlar sunulmaksızın yinelenmesi durumunda başvuru değerlendirmeye alınmaz.

15) Kurul üyeleri ve sekreteryaya gizliliğe riayet etme ve sır saklama konularından sorumludurlar ve bu husus taahhütname ile belgelenir. Kurul üyeleri ve sekreteryaya, başvuru dosyalarının içeriğini toplantı haricinde başka insanlarla tartışamaz ve içerik hakkında bilgi paylaşımında bulunamaz.

16) Kurul sekreteryası çalışmaların gizliliğini güvence altına almış, uygun şartlarda kendine özel bir mekânda çalışır ve bu mekânda sekreter, arşiv odası, toplantı salonu ve uygun iletişim araçları bulunur. Kurulun tüm bilgi ve belgeleri sorumlu sekreter tarafından ilgili yönergelerin esaslarına göre muhafaza edilir.

17) Rektörlük, Kurulun Üniversite dışı kurum ve kuruluşlarla yazışmalarına aracılık yapar.

Kurulun Görev ve Sorumlulukları

Madde 8- SBÜ Hamidiye Sağlık Bilimleri Etik Kurulu,

1) SBÜ Hamidiye Külliyesi'ne bağlı olarak çalışan görevli personel, öğrenci, hasta ve hasta yakınları ve araştırmacılar ile kurum veya bireyler arasında; sağlık hizmeti, eğitim, akademik faaliyetler veya bilimsel araştırmalar ve yayınlar konusunda ortaya çıkabilecek sorunlarda etik yaklaşım ile ilgili görüş belirtmek, etik ilkeler doğrultusunda toplumsal bilincin oluşmasında katkıda bulunmak,

2) Kurumsal veya bireysel olarak ihtiyaç duyulan konularda etik açıdan danışmanlık yapmak,

3) Yeni gelişen tıp uygulamalarında ortaya çıkabilecek; hasta hakları, hastanın her türlü tıbbi müdahale öncesinde bilgilendirilerek rızasının alınması, hasta mahremiyeti ve

saygınlığının korunması gibi konular, acil müdahale, yaşam destek sistemlerinin kullanılması, organ nakli, yardımcı üreme tekniklerinin kullanılması, genetik araştırmalar, yeni doğana yaklaşım gibi konular, uygulama, araştırma ve yayın ile ilgili tıbbi etik açısından doğru davranışların yaygınlaştırılması konularında görüş bildirmek,

4) Sağlık hizmetleri, araştırma ve yayın etiği konularında muhtemel etik dışı eylemleri ortadan kaldırmak için ilgili birim, kurum ya da kuruluşlar ile işbirliği yaparak eğitici faaliyetler düzenlemek üzere önerilerde bulunmak,

5) Yayın etiği konusunda muhtemel etik dışı eylemleri incelemek, mensuplarının yayın etiği ilkeleri konularında bilincin oluşmasında katkıda bulunmak,

6) Üniversite bünyesinde temel alınacak Etik ilkeleri ve politikaları geliştirmek,

7) Gerektiğinde alt komisyonlar oluşturmak.

8) SBÜ Hamidiye Sağlık Bilimleri Etik Kurulu, kurumsal ve bireysel olarak yapılan başvurular hakkında etik açıdan değerlendirme yapar, görüş bildirir. Bu Etik Kurul, görüş belirten bir danışma kurulu niteliğindedir. Kararların yasal bağlayıcılığı yoktur. Kurul üyelerine karar, oy ve kanaatlerinden dolayı hukuki veya cezai sorumluluk yüklenemez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Etik İlkeler, Etiğe Aykırı Davranışlar ve Etiğe Aykırı Davranışların Belirlenmesi

Temel Etik Değerler

Madde 9- Üniversite;

a) Tüm üyelerinin bireysel onurunu ve kimliğini, mesleki saygınlığını tanır. Eğitim-öğretim, hizmet ve toplumla ilişkilerde üniversite yaşamının ve akademik faaliyetin evrensel etik ilkelerinin en vazgeçilmez değerler zinciri olduğuna inanır. Dürüstlük, insan onuruna, emeğine ve insan haklarına saygı, adalet, akademik özgürlük, sorumluluk, güvenilirlik, bilimsel kuşkuculuk, eleştirel bakış, yeni kavramlara açık olma, koruma ve çevreye duyarlılık bu ilkelerin temelini oluşturur.

b) Bilimsel araştırmalarda bilimsel disipline bağlılık, tarafsızlık, yaşam ve çevreye saygı, zarar vermeme, olası zarar ve riskler konusunda tüm ilgilileri bilgilendirme, araştırmalara özgür irade ile katılma, insan ve topluma karşı sorumluluk gibi etik ilkelere uyum esastır.

c) Eğitimde; öğretim elemanları profesyonellik, sorumluluk, adalet, eşitlik ilkeleri çerçevesinde etkili ve güvenli bir eğitim ortamı sağlamak, tarafsız ve nesnel değerlendirme yapmak durumundadır.

ç) Akademik yaşamda; yönetimde, yönetilmede, bireylerin ve ürünlerin değerlendirilmesinde, sınavlar, jüri üyelikleri, performans ve başvuruların değerlendirilmesinde, hakemlik ve editörlükler gibi bireysel ve kurumsal ilişkilerin yürütülmesinde, Üniversitenin temsil edildiği her ortamda ve kamuya açık diğer hizmet ve etkinliklerin yerine getirilmesinde tüm personel temel etik ilke ve kurallarını benimser.

Etik İlkeler

Madde 10- SBÜ mensupları, eğitim-öğretim, hizmet faaliyetlerinde, birimler ve kişiler arası ilişkilerinde, genel etik, tıbbi etik, yönetim etiği ve akademik etik ilke ve kurallarına; bilimsel yayın ve çalışmalarında ise yayın etiğine ilişkin temel esaslara uyarlar.

1) Genel Etik İlkeleri:

a) İnsana saygı, insan hak ve özgürlüklerine saygı temel prensip kabul edilir.

b) Dil, köken, renk, bedensel özellikler, cinsiyet, cinsel yönelim, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri özellikleri nedeniyle kişiler arasında ayırım yapılmaz. Farklılıklara hoşgörü ile yaklaşılır.

c) Dürüstlük, doğruluk ve açıklık esastır.

ç) Üniversitede her konunun özgürce tartışılmasına özen gösterilir.

d) Üniversitedeki her personel görevlerini hak ve sorumluluklarının bilinci içerisinde yapar.

e) Görev ve sorumluluklar sevgi, saygı, nezaket ve dayanışma içinde yerine getirilir.

f) Görevin kendine özgü amaçlarına uygun olarak işin kaliteli yapılmasına, bütün faaliyetlerde, tutum ve davranışlarda üniversitenin saygınlığının korunmasına çalışılır.

g) Çevreye ve topluma karşı duyarlılık gösterilir, alınan kararlarda ve yapılan işlerde insanlık yararı göz önünde tutulur.

ğ) Üniversitenin olanakları kişisel çıkarlar için kullanılmaz.

2) Tıbbi Etik İlkeleri

a) Tıp uygulamalarında temel insan hakları kapsamında çalışanların kendi hakları ve hasta hakları ile birlikte kurum, çalışanlar, hasta ve ilgili bireyler arasında doğru mesleki yaklaşımların kurulmasına ilişkin temel prensipleri esas alır.

b) Çalışma konularında doğru etik yaklaşım ve karara ulaşmak için dürüstlük, yaşama saygı, zarar vermeme, özerklik, adalet, meşruiyet ilkeleri esas alır.

c) Yeni gelişen tıp uygulamalarında ortaya çıkabilecek hasta hakları, hastanın her türlü tıbbi müdahale öncesinde bilgilendirilerek rızasının alınması, hasta mahremiyeti ve saygınlığının korunmasında, acil müdahale, yaşam destek sistemlerinin kullanılması, organ nakli, yardımcı üreme tekniklerinin kullanılması, genetik araştırmalar, yeni doğana yaklaşım gibi konularda etiğin dürüstlük, yaşama saygı, zarar vermeme, özerklik, adalet, meşruiyet ilkeleri esas alınır.

ç) Çalışanların tıp uygulamaları sırasında kendisini seçim yapma zorunda bırakan durumlarda tutum ve davranışlarını belirleyecek olan etik ilkelerdir.

3) Yönetim Etik İlkeleri:

a) Yönetimde, birlikte yönetim anlayışına göre hareket edilir. Görev ve sorumluluklar dayanışma içinde paylaşılır. Çalışanların karar alma sürecine katılımlarının sağlanmasına önem verilir.

b) Yasa ve yönetmeliklerde belirtilen hükümlerin dışında personel arasında ayırım yapılmaz.

c) Öğretim elemanlarının yönetimle ilgili konularda ve uygulamalarda, katıldıkları kurullarda ve toplantılarda ceza korkusu duymadan görüşlerini özgürce belirtmeleri saygıyla karşılanır.

ç) Nüfuz ve güç kullanma, özlük haklarını engelleme gibi baskı yöntemleri uygulanmaz.

d) Üniversitenin bütün kurul ve komisyon toplantılarında alınan kararlara önem verilir ve bu kararlar uygulamaya konulur.

e) Bilimsel faaliyetler desteklenerek özendirilir, akademik liyakate, deneyim ve emeğe saygı gösterilir.

f) Üniversiteye eleman alımlarında, elemanların yükseltme ve atamalarında yasal sınırların dışına çıkmaz.

g) Öğretim elemanlarının ve diğer personelin kurum içi veya kurum dışı görevlendirilmelerinde, ders dağılımlarında eşitlik ve hakkaniyet ilkelerine göre hareket edilir.

ğ) Öğretim elemanları, çalışanlar ve öğrencilere hiçbir çıkar doğrultusunda yönlendirme yapılmaz, yasalarca verilmeyen görevleri yapmaları için zorlamada bulunulmaz.

4) Akademik Etik İlkeleri:

a) Akademik birimlerde görev yapan her kademedeki öğretim elemanı, eşitlik ve hakkaniyet ilkelerine göre davranmalıdır.

b) Akademik yaşamın bütün evrelerinde akademik değerlendirmeler bilimsel değerlendirme ölçütüne göre yapılmalıdır.

c) Akademik ilerleme ve ödül jürilerinde bilimsel değer ölçütlerinin dışına çıkmak, kişileri kayırmak, fikir ve düşünceleri yerine akademisyenlerin kimlik ve kişiliğine yönelik

saldırılarda bulunmak, çıkarıcılık, yanıltma, sahtecilik, kopyacılık, vb. davranışlar akademik etik ilkelerle bağdaşmaz.

- ç) Öğretim elemanları araştırmalarında bilimsel anlayış ve ölçütlere titizlikle uymalıdır.
- d) Bir çalışmada, o çalışmaya gerçekten katkıda bulunmuş olan akademik personelin ismi yazılır.
- e) Öğretim elemanları açıklanmış olan derslerini, içeriklerine uygun olarak işlerler.
- f) Öğretim elemanları danışmanlık görevlerini öğrenciler arasında ayırım yapmadan titizlikle yerine getirirler. Öğrencilerin problemlerinin çözümüne katkıda bulunurlar.
- g) Öğrenciye değer verilir, öğrencilerin farklı görüş, düşünce ve önerileri saygıyla karşılanır.
- h) Not takdirinde ve değerlendirmelerde öğrenciler arasında hiçbir ayırım yapılmaz.
- ı) Ders kitapları ve yardımcı araç gereçlerin alımı konusunda öğrencilere zorlama yapılmaz.

5) Yayın Etiği Temel İlkeleri:

- a) Bilimsel araştırma sonuçları, araştırmaya gerçekten katkıda bulunan ve yürütenlerin tümünün adlarıyla yayımlanır. Araştırmanın tasarlanması, planlanması, yürütülmesi ve yayına hazırlanması aşamalarında etkin katkıda bulunmamış kişilerin adları yazar isimleri arasında yer almaz.
- b) Bilimsel yayınlarda daha önce yayımlanmış veya yayımlanmamış bir çalışmadan yararlanırken, bilimsel yayın kurallarına uygun olarak kaynak gösterilir. Evrensel olarak tanınan bilim kuramları dışında hiçbir eserin tümü veya bir bölümü izin alınmadan ve/veya asıl kaynak göstermeden çeviri veya özgün şekliyle yayımlanamaz.
- c) Bilimsel bir araştırmanın doğruluk düzeyine kuşku düşürülmemesi ve bilimsel yanıltma biçimlerinden (özensiz araştırmacılık ve bilimsel sahtekârlık gibi) kaçınılmalıdır.

Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Davranışlar

Madde 11-

- a) **Uydurma:** Bir bilimsel araştırmadan elde edilmeyen verileri elde edilmiş gibi göstermek, bunları rapor etmek veya yayımlamak,
- b) **Çarpıtma:** Araştırma materyalleri, cihazlar, işlemler ve araştırma kayıtlarında değişiklik yapmak veya sonuçları değiştirmek,
- c) **Aşırma:** Başkalarının yöntem, veri, yazı, şekil ve projelendirilmiş fikirlerini sahiplerine atıf yapmadan kullanmak,
- ç) **Tekrar yayın:** Bir araştırmanın aynı sonuçlarını birden fazla dergiye yayım için göndermek veya yayımlayarak bu yayınları akademik atama ve yükselmelerde ayrı yayınlar olarak sunmak (bir araştırmanın sonuçlarının iki ayrı dilde bildiri veya makale olarak yayınlanması tekrar yayın kapsamına girmez),
- d) **Dilimleme:** Bir araştırmanın sonuçlarını, araştırmanın bütünlüğünü bozacak şekilde ve uygun olmayan biçimde parçalara ayırarak çok sayıda yayımlayarak bu yayınları akademik atama ve yükselmelerde ayrı yayınlar olarak sunmak,
- e) **Destegi belirtmeme:** Desteklenerek yürütülen araştırmaların sonuçlarını içeren sunum ve yayınlarda destek veren kurum veya kuruluşun adını bildirmemek,
- f) **Yazar sıralaması haksızlığı:** Araştırma ve makalede ortak araştırmacı ve yazarların yazılı görüş birliği olmadan, araştırmada veya makalede aktif katkısı bulunanların isimlerini çıkarmak veya yazarlıkla bağdaşamayacak katkı nedeniyle yeni yazar(lar) eklemek veya yazar sıralamasını gerekçesiz veya uygun olmayan bir biçimde değiştirmek,
- g) **Hakemlik sorumsuzluğu:** Hakem olarak görevlendirildiği bir incelemede, incelediği eserde verilen bilgileri yayımlanmadan önce başkalarıyla paylaşmak,
- ğ) **İntihal:** Bir başkasının bilimsel eserinin veya çalışmasının tümünü veya bir kısmını kaynak belirtmeden kendi eseri gibi göstermek,

h) **Diğer:** Araştırma ve yayın etiği yahut akademik etik ilkeleri ile bağdaşmayan diğer davranışlarda bulunmak.

Etiğe Aykırı Davranışların Belirlenmesi

Madde 12-

1) Araştırma ve yayın etiği ihlalinin olup olmadığı, varsa niteliği ile ilgili tespit, etik kurul tarafından kişiler için ayrı ayrı yapılır.

2) Bir olayın “etik açıdan uygun olmayan davranış” sayılması için; kasıt veya ihmal sonucu olarak gerçekleştirilmiş, inandırıcı ve yeterli delillerle ortaya konulmuş olması gereklidir.

3) Haksız yazarlık eylemlerinin gerçekleşmesi hallerinde asıl müellifin yazılı rıza göstermiş olması ilgilileri sorumluluktan kurtarır.

4) Yayın etiği ihlalleri hariç olmak üzere etik ihlali yapıldığı iddia edilen olayın üzerinden şikâyet tarihi itibarıyla iki yıl geçmiş olan şikâyetler incelenmez.

5) İntihal ve sahtecilik haricindeki etik ihlallerde eserin yayınlanma, proje bitirme veya sunulma tarihinden itibaren beş yıl geçtikten sonra etik inceleme yapılmaz.

6) Etik Kurul, etiğe aykırı davranışla ilgili gerekçeli kararını Rektörlüğe bildirir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Hüküm Bulunmayan Haller

Madde 13- Bu Yönergede hüküm bulunmayan hallerde; ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlük

Madde 14- Bu Yönerge, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 15- Bu Yönerge, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Rektörü tarafından yürütülür.